

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2009/31038

İlgili Kanun / Madde

Karar No. 2012/172

6100 S.HMK/226

Tarihi: 16.01.2012

•

- *YEMİN*
- *YEMİN VERİLMESİNİN KOŞULLARI*

•

ÖZETİ Hukuk yargılamasında ispat araçlarından olan “Yemin” 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 225 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir.

Yasanın 225 nci maddesine göre, yeminin konusunu, davanın çözümü bakımından önem taşıyan, çekişmeli olan ve kişinin kendisinden kaynaklanan vakıalar teşkil eder. Bir kimsenin bir hususu bilmesi onun kendisinden kaynaklanan vakıa sayılır.

Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyeceği vakıalar, bir işlemin geçerliliği için, kanunen iki tarafın irade açıklamalarının yeterli görülmediği hâller ve yemin edecek kimsenin namus ve onurunu etkileyecek veya onu ceza soruşturması ya da kovuşturması ile karşı karşıya bırakacak konular yemin konusu olamaz.

Uyuşmazlık konusu vakıanın ispatı için yeminden başka delili olduğunu beyan etmiş olan taraf da yemin teklif edebilir. Yemin teklif olunan kimse, yemini edaya hazır olduğunu bildirdikten sonra, diğer taraf teklifinden vazgeçerek başka bir delile dayanamaz ve yeni bir delil de gösteremez. Yemin teklif edilen kimse, duruşmada bizzat hazır bulunmadığı takdirde, kendisine yemin için bir davetiye çıkarılır. Yemin davetiyesine, yemine konu hususlar hakkında sorulacak sorular ile geçerli bir özrü olmaksızın yemin için tayin olunan gün ve saatte mahkemeye bizzat gelmediği veya gelip de yemini iade etmediği yahut yemini eda etmekten kaçındığı takdirde, yemin konusu vakıaları ikrar etmiş sayılacağı yazılır

DAVA :Davacı, kıdem tazminatı, yıllık ücretli izin alacağı, hafta tatili, fazla mesai ücreti ve genel tatil ücreti alacaklarının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi İ.Tav tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı, sigorta primlerinin eksik yatırılması ve çalıştığı fazla mesai ücretlerinin ödenmemesi nedeniyle iş sözleşmesini haklı nedenle feshettiğini ileri sürerek kıdem tazminatı ile fazla çalışma, yıllık izin, hafta ve genel tatil ücret alacaklarını istemiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı, davacı ve eşinin yemekhane görevlisi olarak çalıştığını, davacı ile eşinin aynı anda yıllık izne çıkamayacaklarını, birisinin iznini kullanıp döndükten sonra diğerinin izne çıkmasının söylenmesi üzerine, iş sözleşmesinin davacı tarafından haksız olarak feshedildiğini, davacının sigorta primlerinin her ay muntazaman yatırıldığını, genel tatillerde çalışmadığını, hafta tatilini ve yıllık izinlerini kullandığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna dayanılarak, davacının iş sözleşmesini fesihte haklı olduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

D) Temyiz:

Kararı davalı temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

Hukuk yargılamasında ispat araçlarından olan "Yemin" 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 225 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir.

Yasanın 225 nci maddesine göre, yeminin konusunu, davanın çözümü bakımından önem taşıyan, çekişmeli olan ve kişinin kendisinden kaynaklanan vakıalar teşkil eder. Bir kimsenin bir hususu bilmesi onun kendisinden kaynaklanan vakıa sayılır.

Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyeceği vakıalar, bir işlemin geçerliliği için, kanunen iki tarafın irade açıklamalarının yeterli görülmediği hâller ve yemin edecek kimsenin namus ve onurunu etkileyecek veya onu ceza soruşturması ya da kovuşturması ile karşı karşıya bırakacak konular yemin konusu olamaz (6100 sayılı Yasa Md. 226).

Uyuşmazlık konusu vakıanın ispatı için yeminden başka delili olduğunu beyan etmiş olan taraf da yemin teklif edebilir. Yemin teklif olunan kimse, yemini edaya hazır olduğunu bildirdikten sonra, diğer taraf teklifinden vazgeçerek başka bir delile dayanamaz ve yeni bir delil de gösteremez. Yemin teklif edilen kimse, duruşmada bizzat hazır bulunmadığı takdirde, kendisine yemin için bir davetiye çıkarılır. Yemin davetiyesine, yemine konu hususlar hakkında sorulacak sorular ile geçerli bir özrü olmaksızın yemin için tayin olunan gün ve saatte mahkemeye bizzat gelmediği veya gelip de yemini iade etmediği yahut yemini eda etmekten kaçındığı takdirde, yemin konusu vakıaları ikrar etmiş sayılacağı yazılır (6100 sayılı Yasa Md. 227-228).

Yemin için davet edilen kimse, tayin edilen gün ve saatte mahkemede geçerli bir özrü olmaksızın bizzat hazır bulunmaz yahut hazır bulunup da yemini iade etmez ya da yemini eda etmekten kaçınırsa yemin konusu vakıaları ikrar etmiş sayılır. Kendisine yemin iade olunan kimse, yemin etmekten kaçınırsa yemin konusu vakıa ispat edilememiş sayılır.

Yeminin konusunu oluşturan vakıa, her iki tarafın değil, yalnızca kendisine yemin teklif edilen tarafın şahsından kaynaklanıyorsa yemin iade edilemez

Yemin edecek taraf gerçek kişi olup, yeminden evvel ölür veya fiil ehliyetini kaybederse yemin teklif edilmemiş sayılır. Yemin, bizzat tarafa teklif olunur ve tarafça eda yahut iade olunur. Taraflardan biri tüzel kişi yahut ergin olmayan veya kısıtlı bir kimse ise onlar adına yapılmış bir işleme ilişkin vakıanın ispatı için yemin, tüzel kişiyi temsile yetkili kişi veya organ yahut kanuni mümessil tarafından eda ya da iade olunabilir (6100 sayılı Yasa Md. 229 ilâ 232).

Yasanın 233 üncü maddesi uyarınca, yemin mahkeme huzurunda eda olunur. Hâkim, yeminin icrasından önce yemin edecek kimseye, hangi konuda yemin edeceğini açıklar, yeminin anlam ve önemini anlatır ve yalan yere yemin etmesi hâlinde cezalandırılacağı hususunda dikkatini çeker. Yemin edecek kimse, yemin konusunun yeterli açıklıkta olmadığını ileri sürerse; hâkim, karşı tarafın görüşünü aldıktan sonra derhâl bu konuda kararını verir. Değinilen madde gereğince yemin, "Size sorulan sorular hakkında, gerçeğe uygun cevap vereceğinize ve hiçbir şey saklamayacağınıza namusunuz, şerefınız ve kutsal saydığınız bütün inanç ve değerler üzerine yemin eder misiniz?" şeklinde yöneltilir ve yemin teklif edilen kimse tarafından "Bana sorulan sorular hakkında gerçeğe uygun cevap vereceğime ve hiçbir şey saklamayacağıma

namusum, şerefim ve kutsal saydığım bütün inanç ve değerlerim üzerine yemin ediyorum." denilmek suretiyle eda edilmiş sayılır.

Yasanın 234 ve devamı maddeleri gereğince, okuma ve yazma bilen sağır veya dilsizler, yemin hakkındaki beyanlarını yazıp imzalayarak yemin ederler. Okuma ve yazma bilmeyen sağır veya dilsizler, işaretlerinden anlayan bir bilirkişi aracılığıyla yemin ederler.

Yemin edecek kimse, mahkemeye gelemeyecek kadar hasta veya özürlü ise hâkim, bulunduğu yerde o kimseye yemin ettirir. Bu sırada isterlerse taraf vekilleri ve karşı taraf da hazır bulunabilir. Mahkemenin yargı çevresi dışında oturan kimse, yemin için davaya bakan mahkemeye gelmek zorundadır. Ancak, yemin edecek kişi, mahkemenin bulunduğu il dışında oturuyor ve bulunduğu yerde aynı anda ses ve görüntü nakledilmesi yolu ile yemin icrası mümkün değil ise istinabe yolu ile yemin ettirilir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 237 ve müteakip maddeleri uyarınca, hâkim, eksik olan noktaları tamamlamak veya açık olmayan hususları aydınlatmak için yeminin konusu ile bağlantılı gördüğü soruları yemin eden kimseye sorabilir. Hâkim, yemin eden kimsenin beyanını dinleyip tutanağa geçirir ve yazılanları yüksek sesle huzurunda okur; beyanında ısrar edip etmediğini sorar ve verilen cevabı tutanağa kaydeder. Yemin edildikten sonra, yalan yere yemin nedeniyle açılan ceza davası, esas dava bakımından bekletici sorun yapılamaz.

Somut olayda davalı işveren davacının iş akdini kendisinin feshettiğini, senelik ücretli izinlerini kullandığını, fazla çalışma yapmadığını ve genel tatillerde çalışmadığını belirterek bu konularda davacıya yemin teklifinde bulunmuştur. Davalı, savunmalarını doğrulayan herhangi bir delil sunmamış, cevap dilekçesinde ve delil listesinde yemin deliline dayanmıştır.

Mahkemece davalının yemin teklifi hakkında gerekli usul işlemleri yapılmadan anılan alacaklar hakkında hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebepten dolayı BOZULMASINA, bozma sebebine göre sair temyiz itirazlarının incelenmesine yer olmadığına 16.01.2012 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.